

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14CoPr/5/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117201067
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Lajoš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2026:8117201067.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Romana Lajoša a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Andreja Radomského, v individuálnom pracovnoprávnom spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX D., E. XXX/XX, právne zastúpená: JUDr. Gabriela Jablonská, advokátka, so sídlom 040 01 Košice, Letná 47, IČO: 17 080 223, proti žalovanému: F. G., G. XX, XXX XX G., H.: XX XXX XXX, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., so sídlom Thurzova 3367/6A, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 231 785, o určenie neplatnosti odvolania z funkcie, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 11Cpr/7/2017-286 z 08.10.2019 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok v napadnutom výroku I.
- II. Zrušuje rozsudok v súvisiacom výroku II. o trovách konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 11Cpr/7/2017-286 z 8.10.2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol tak, že:

„I. Súd určuje, že odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky I. J. K. A. J. G. vykonané listom žalovaného zo dňa 20.12.2016 je neplatné.

II. Žalobkyňa má právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom samostatným uznesením.“

2. Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 3 ods. 1 a 2 a § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), článok 2 Základných zásad zákona č. 311/2001 Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“) a výrok o trovách konania o ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia neplatnosti jej odvolania z funkcie riaditeľky I. J. K. A. J. G. (L. G. „I. K. A. G.“), ktoré žalovaný učinil listom z 20.12.2016, ako aj mzdových nárokov, ktorých prejednanie bolo vylúčené na samostatné konanie, vychádzajúc zo zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu v tejto veci (sp. zn. 19CoPr/2/2019 z 08.11.2018), v zmysle ktorého je daná jeho právomoc aj kauzálna príslušnosť, ide o individuálny pracovnoprávny spor s tým, že žalobkyňa bola do funkcie riaditeľky menovaná žalovaným dňa 30.04.2014 s účinnosťou od 01.07.2014 do 30.06.2019, kde v tejto súvislosti jej vznikla o.i. i povinnosť deklarovať svoje majetkové pomery, a to do 30 dní od ustanovenia do funkcie riaditeľky, pričom

žalobkyňa si túto svoju zákonnú povinnosť nespĺnila, k čomu poukázal na skutočnosť, že 30-dňovú lehotu na splnenie si tejto povinnosti zákon viaže na okamih ustanovenia do funkcie, ktorý v tomto prípade bol deň 01.07.2014 a nie na okamih prevzatia menovacieho dekrétu. Zastal názor, že pokiaľ zriaďovateľ porušenie tejto povinnosti zistí, zákon po vyjadrení príslušnej rady školy zriaďovateľovi ukladá obligatórne povinnosť takéhoto riaditeľa z funkcie odvolať a táto jeho povinnosť z časového hľadiska nie je ničím limitovaná. Odvolanie z funkcie riaditeľky bolo určité a zrozumiteľné, dostalo sa do dispozičnej sféry žalobkyne, ktorá však namietala jeho neplatnosť aj pre rozpor s dobrými mravmi, lebo odvolanie bolo podľa žalobkyne účelové, pretože táto začala poukazovať na neplnenie si povinností žalovaného ako zriaďovateľa školy, čo vyústilo až do podania trestného oznámenia a civilných žalôb zo strany žalobkyne.

4. V súvislosti so skúmaním motívu odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky I. J. K. A. J. G. skutkovo konštatoval, že žalobkyňa bola menovaná za riaditeľku I. K. A. G. dňa 30.04.2014 na obdobie od 01.07.2014 do 30.06.2019, že z tejto funkcie bola v zmysle § 3 ods. 7 písm. b) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších úprav (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“) odvolaná listom z 20.12.2016 s účinnosťou od toho istého dňa, a to štatutárnym zástupcom obce Lomnička, za porušenie povinnosti a obmedzení vyplývajúcich z osobitného predpisu, t. j. § 10 ods. 1 písm. a) zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme (ďalej len „zákon č. 552/2003 Z. z.“), ktorým bolo nepodanie majetkového priznania do 30 dní od ustanovenia na miesto vedúceho zamestnanca od 01.07.2014. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplynulo, že hlavným motívom a dôvodom odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky bolo jej konanie, ktorým poukazovala na neplnenie si zákonných povinností zo strany žalovaného, konkrétne porušovanie rozpočtových pravidiel na úseku originálnych kompetencií zriaďovateľa - obce G. M. I. N. A. G. (uznesenie F. O. O./M. bolo vydané dňa 02.03.2016), ktorá právna vec bola postúpená P. M. K. Q. na prejednanie správneho deliktu, pretože nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý možno prejednať ako správny delikt.

5. Konštatoval, že hlavným motívom odvolania žalobkyne bolo, že táto v uvedenom podaní oznámila, že obec si neplní povinnosti vyplývajúce z financovania školy vyplývajúce z originálnych kompetencií, resp. že žiadala a upozorňovala obec, že si neplní svoje povinnosti tak, ako to ukladá zákon. V tejto súvislosti ozrejmil, že financovanie preneseného výkonu štátnej správy (základné školstvo) je postavené na normatívnom princípe, že školy sú financované podľa počtu žiakov a personálnej a ekonomickej náročnosti výchovnovzdelávacieho procesu v zmysle zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády SR č. 630/2008, v ktorých sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov. Obec pre účely financovania základných škôl, ktorých je zriaďovateľom je priamo povinná v celej výške poukázať základným školám fin. prostriedky, ktoré jej boli pridelené zo štátneho rozpočtu na normatívnom princípe na kalendárny rok. Originálne kompetencie obcí a VÚC na úseku školstva sú definované v zákone č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Obec financuje školy a školské zariadenia v jej originálnej pôsobnosti do výšky 100 % skutočných nákladov na ich prevádzku vrátane mzdových nákladov, a to z výnosu dane z príjmov fyzických osôb, ktoré jej poukazuje daňový úrad. Za podozrivú ďalej označil skutočnosť, že k zisteniu porušenia povinnosti žalobkyne deklarovať svoje majetkové pomery došlo až v roku 2016, t. j. dva roky po jej ustanovení do funkcie. Ďalšou podstatnou okolnosťou bola aj skutočnosť, že na obci nefungoval žiadny administratívny poriadok, a preto bolo pre žalobkyňu ťažké dokázať, že si zákonnú povinnosť odovzdania majetkového priznania splnila. Samotný žalovaný v konaní uviedol, že obec nemala dostatok finančných prostriedkov, že potrebovala pokryť iné náklady, ktoré boli taktiež nevyhnutné, a z toho dôvodu základnej škole neboli poukazované financie z rozpočtu v plnej výške.

6. Uzavrel, že „jediným“ dôvodom odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky školy nebolo nepodanie majetkového priznania v zákonom určenej lehote, ale zistenie, že žalobkyňa ako štatutárny zástupca I. N. A. G. podala oznámenie na F. D. M. N. R. a zároveň v roku 2016 ako z dôvodu bezvýhodiskovej situácie podala žaloby na Okresný súd Stará Ľubovňa, čoho následkom bolo odvolanie z funkcie riaditeľky školy. Odvolanie z funkcie riaditeľky preto vyhodnotil za neplatný právny úkon pre jeho rozpor s dobrými mravmi, s odkazom na § 39 OZ. Konštatoval, že žalovaný odvolal žalobkyňu z funkcie z dôvodu, že táto sa zákonnými prostriedkami dožadovala splnenia rozpočtových povinností. Namiesto toho, aby žalovaný riešil nedostatky vo financovaní školy, odvolal z funkcie žalobkyňu a vymenoval nového riaditeľa, ktorý vzal žaloby voči žalovanému späť. Ďalej poukázal na skutočnosť, že škola sa stala

dlužníkom voči jednotlivým inštitúciám a žalovaný bol povinný svoj dlh riešiť tým, že mu bol poskytnutý úver a že aj súčasný riaditeľ školy vnímal problém jej nedostatočného financovania zo strany žalovaného, čo vyplynulo aj z jeho listu adresovaného Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

7. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Svoje odvolanie právne odôvodnil odvolacími dôvodmi uvedenými v ustanovení § 365 ods. 1 písm. a), b), c), d), f), g), h) CSP (nesplnenie procesných podmienok, porušenie práva na spravodlivý proces, vada v obsadení súdu, iná vada majúca za následok nesprávne rozhodnutie, nesprávne skutkové zistenia, nedostatočnosť doteraz zisteného skutkového stavu, nesprávne právne posúdenie). Poukázal na zistenia súdu prvej inštancie, že žalobkyňa bola v zmysle § 10 ods. 1 písm. a) zákona č. 552/2003 Z. z. povinná podať majetkové priznanie a túto svoju zákonnú povinnosť si nespĺnila, z dôvodu ktorého vzhľadom na § 3 ods. 7 zákona č. 596/2003 Z. z. žalovaný ako zriaďovateľ nemal inú možnosť než žalobkyňu z funkcie riaditeľky I. K. A. G. odvolať, pretože uvedený postup mu výslovne ukladalo kogentné ustanovenie zákona. Poukaz súdu prvej inštancie na zákaz zneužitia práva (čl. 2 Základných zásad Zákonníka práce) podľa odvolateľa opomína, že toto nie je pracovnoprávny spor, keďže pracovný pomer so žalobkyňou stále trvá, a ustanovenia Zákonníka práce sa v predmetnom prípade nedajú aplikovať, a ak by sa aj mali aplikovať, tak práve zákaz zneužitia práva by žalovaného taktiež nútil odvolať žalobkyňu z funkcie, pretože podstata zákazu zneužitia práva platí obojstranne. Za diskriminačný označil prípad, ak by následky zistenej nezákonnosti v postupe riaditeľky (nepodanie majetkového priznania) neboli voči nej aplikované len preto, že je v inej pozícii ako obyčajný zamestnanec. V súvislosti so zisťovaním skutočných motívov odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky poukázal na to, že žalobkyňa ako dôvod svojho odvolania z funkcie riaditeľky I. K. A. G. nespomína iný motív, než bolo nepodanie majetkového priznania, resp. nedodržanie predpísaného postupu - vyjadrenia rady školy. Až počas konania žalobkyňa doplnila, že odvolanie z funkcie bolo účelové, dôvodom bolo nesplnenie si povinnosti zriaďovateľa voči I. K. A. G.. Výsledkom konania pred súdom prvej inštancie tak bol nesprávne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci, ako tieto vyjadril súd prvej inštancie v bodoch 28. a 29. odôvodnenie napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie podľa odvolateľa pri rozhodnutí vo veci samej nevzal do úvahy to, čo sám považoval za preukázané (teda že majetkové priznanie zo strany žalobkyne podané nebolo a že zákon kogentne ukladá povinnosť za takéto porušenie odvolať riaditeľa z funkcie) a či zo strany zriaďovateľa je možné nebrať tieto skutočnosti do úvahy a neodvolať ju z funkcie len preto, že medzi stranami sporu nie je dobrý vzťah, resp. medzi nimi existujú spory. V tomto kontexte odvolateľ namieta, že § 3 ods. 7 bod b) zák. č. 596/2003 Z.z. a § 10 ods. 1 písm. a) zák. č. 552/2003 Z.z. žiadnu voľnú úvahu pri ich aplikácii zriaďovateľovi nepovoľujú, to znamená, že ak je zistené porušenie zákona, nasleduje odvolanie z funkcie. Ohľadom údajného skutočného motívu odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky namietol nesprávne skutkové závery poukazujúc na výpoveď svedka J. A., hlavného kontrolóra obce G. a výsledky jeho kontroly z novembra 2016 ako aj opakované žiadosti žalovaného o vyjadrenie S. J. I. K. A. G. a postupnosť udalostí predchádzajúcich odvolaniu žalobkyne z funkcie riaditeľky I. K. A. G., najmä že každá jedna zo žalôb podaných žalobkyňou za I. K. A. G., ktoré uvádza súd prvej inštancie v bode 14. odôvodnenia napadnutého rozsudku, bola podaná až potom, ako bola u žalobkyne zistená a riešená absencia majetkového priznania, teda po tom, ako už sama žalovaná musela vedieť, že majetkové priznanie v súlade so zákonom nepodala. Odvolanie žalobkyne z tejto funkcie preto nebolo urobené z dôvodu podania uvedených žalôb, ako to v napadnutom rozsudku uzavrel súd prvej inštancie, ale naopak, žaloby boli podané ako reakcia na vykonanú kontrolu a opakovanú žiadosť o vyjadrenie Rady školy v súvislosti s nepodaným majetkovým priznaním žalobkyne ako vtedajšej riaditeľky I. K. A. G.. Vo vzťahu k uzneseniu F. D. N. R. O.: F./M. I. XX.XX.XXXX namietol absenciu akejkoľvek vecnej spojitosti s odvolaním žalobkyne z funkcie riaditeľky I. K. A. G.. Skutkové a právne závery súdu prvej inštancie tak podľa žalovaného postrádajú akýkoľvek časový či logický súlad, neopierajú sa o zistený skutkový stav, naopak sú s ním aj v priamom rozpore, čo zakladá naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) CSP, čím zároveň súdom prvej inštancie vyslovená neplatnosť právneho úkonu nemá oporu ani v skutkovom ani v právnom stave veci, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. V ďalšom namietal odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 22. napadnutého rozsudku ako prekračujúce rámec slušnosti, nezaujatosti a zákonnosti, a osobitne vo vzťahu k názoru súdu prvej inštancie, že cit.: „Vyjadrenie právneho zástupcu žalovanej, že nevedel o podaných žalobách sa nezakladá na pravde, nakoľko bola zverejnená aj plná moc na zastupovanie ZŠ a MŠ na zastupovanie v uvedenej veci a zároveň hlavný kontrolór potvrdil, že on vedel od začiatku o podaných žalobách, teda nie je pravdou, že žalovaný o podaných žalobách nevedel.“ namietal cit.: „obviňovanie z klamstva“, keď o podaných žalobách zo strany I. K. A. G. sa dozvedel od svojho klienta až po uplynutí niekoľkých mesiacov

od odvolania žalobkyne z funkcie. K tomu navyiac uviedol, že udelenie plnej moci klientom je jednostranný právny úkon, ktorý nie je žalobou a nemusí znamenať, a často ani neznamená, podanie žaloby. Súd prvej inštancie tak dokazuje svoju zaujatosť voči žalovanému a vzhľadom na toto odôvodnenie namietal, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, čím bol naplnený aj odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP. Podľa žalovaného napokon nebola naplnená požiadavka nalievavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko funkcia žalobkyne ako riaditeľky I. K. A. G. by už aj tak zanikla uplynutím jej funkčného obdobia, konkrétne k 30.06.2019. Z týchto dôvodov navrhol zmenu rozsudku spočívajúcu v zamietnutí žaloby, uplatniac si vo veci súčasne náhradu trov konania.

8. K odvolaniu žalovaného sa podaním z 12.11.2019 vyjadrila žalobkyňa, v ktorom navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny. Citujúc relevantné právne normy ustanovené zákonom č. 596/2003 Z.z. resp. zákonom č. 552/2003 Z.z. prezentovala, že majetkové pomery mala deklarovať v lehote do tridsiatich dní od ustanovenia na miesto vedúceho zamestnanca, s tým že ho mohla podať už odo dňa obdržania menovacieho dekrétu na toto miesto a ďalej, že starostka žalovaného ju mohla odvolať z dôvodu uvedeného v odvolacom dekréte len v prípade ak jej návrh na odvolanie prejednála rada školy, alebo sa k nemu nevyjadrila v lehote pätnástich dní. Rada školy však súhlas s odvolaním žalobkyne nedala, nakoľko si táto svoju povinnosť podať majetkové priznanie splnila. Spochybnila povinnosti zriaďovateľa odvolať ju pre nesplnenie povinnosti podľa § 3 ods. 7 písm. b) zákona č. 596/2003 Z.z. poukazujúc na znenie § 3 ods. 9 zákona č. 596/2003 Z.z., z ktorého vyplýva iba možnosť zriaďovateľa odvolať riaditeľa aj bez vyjadrenia príslušnej rady školy, čo v tomto smere naznačuje nejednoznačnosť zámeru zákonodarcu. Výslovne sa nestotožnila s takým výkladom § 10 zákona č. 552/2003 Z. z., podľa ktorého bola povinná predložiť majetkové priznanie v lehote, ktorá začala plynúť až od 01.07.2014, s tým že nesplnenie tejto lehoty znamená bez ďalšieho obligatórnu povinnosť žalovaného žalobkyňu odvolať. Svoje odvolanie z funkcie takmer dva a pol roka potom, ako nepodaním majetkového priznania malo dôjsť k porušeniu predmetného ustanovenia označila za rozporné s dobrými mravmi. Vo vzťahu ku kontrole hlavného kontrolóra uskutočnenej v roku 2016 podotkla, že za porušenie finančnej disciplíny -nepoukázanie finančných prostriedkov žalovaným I. K. A. G. hlavný kontrolór neprijal do doby odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky žiadne opatrenia. Zároveň konštatovala, že nalievavý právny záujem nie je potrebné preukazovať ak podanie takejto žaloby rieši právny predpis.

9. Pred aktuálnym prejednaním odvolania žalovaného z 21.10.2019 Krajským súdom v Prešove ako súdom odvolacím, v rámci kompetencií vyplývajúcich z § 34 CSP, bolo o označenom odvolaní proti v poradí druhému rozsudku súdu prvej inštancie č.k. 11Cpr/7/2017-286 z 08.10.2019 (prvý jeho rozsudok bol zrušený uznesením odvolacieho súdu č. k. 19CoPr/2/2008-202 z 08.11.2018 - poznámka odvolacieho súdu) opakovane rozhodované odvolacím súdom, a to rozsudkom č.k. 12CoPr/1/2020-337 z 30.06.2020, po jeho zrušení uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/178/2020 z 24.08.2022 rozsudkom č.k. 12CoPr/8/2022-450 z 26.01.2023, po jeho zrušení uznesením Najvyššieho súdu SR č.k. 1CdoPr/6/2023-502 z 20.03.2024 po tretíkrát rozsudkom č. k. 12CoPr/4/2024-533 z 19.09.2024, ktorý bol zrušený uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1CdoPr/7/2025 z 09.07.2025.

10. V poradí prvým rozsudkom odvolacieho súdu č.k. 12CoPr/1/2020-337 z 30.06.2020 bol odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenený tak, že žaloba žalobkyne bola zamietnutá a žalovanému proti žalobkyňi priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozsudku odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v preskúmvanej veci neopomenul skúmať skutočný motív žalovaného pre odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky, lebo poznanie skutočných dôvodov pre odvolanie je podkladom pre záver o jeho prípadnom rozpore s dobrými mravmi, resp. pre záver, že konanie žalovaného v procese odvolávania vykazuje znaky zneužitia práva, lebo je len naoko súladné s objektívnym právom. Pokiaľ však súd prvej inštancie na základe skutkových zistení zadovážených vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky bolo účelové, opomenul pritom, že toto odvolanie smerovalo skutočne k dosiahnutiu navonok proklamovaného cieľa, ktorým je, zákonné obligum zriaďovateľa odvolať riaditeľku v prípade nesplnenia si zákonnej povinnosti deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od ustanovenia do funkcie. Toto odvolanie bolo teda zamerané výlučne na to, aby žalovaný rešpektoval zákonný stav, v ktorom bol nútený žalobkyňu z funkcie riaditeľky odvolať pre nesplnenie jej zákonných povinností; motivované tak nemohlo byť konaním žalobkyne, ktorá poukazovala na možné porušovania zákonných povinností žalovaného.

11. Dôvodom zrušenia vyššie označeného rozsudku odvolacieho súdu uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/178/2020 z 24.08.2022 bola jeho nepreskúmateľnosť v otázke (ne)súladu odvolania žalobkyne z funkcie s dobrými mravmi, k čomu odvolací súd poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku v zmysle predchádzajúceho pokynu odvolacieho súdu, po doplnení dokazovania rozsiahlym spôsobom odôvodnil svoj právny záver o nesúlade odvolania z funkcie s dobrými mravmi, keď vychádzal zo skutočnosti, že k odvolaniu žalobkyne z funkcie došlo dva roky po porušení jej povinnosti podať majetkové priznanie a po podaní trestných oznámení a civilných žalôb proti žalovanému z dôvodu neplnenia si jeho finančných a rozpočtových povinností voči I. K. A. G., ktorou bola žalobkyňa riaditeľkou. Právny záver o nesúlade odvolania z funkcie s dobrými mravmi súd prvej inštancie odôvodnil aj ďalšími súvisiacimi okolnosťami (neexistujúci administratívny poriadok v obci, skutočné finančné problémy obce, späťvzatie žalôb voči obci novým riaditeľom školy a i.), s čím sa však odvolací súd v napadnutom rozsudku nestotožnil, avšak bez riadneho odôvodnenia, keďže sa len stručne obmedzil na konštatovanie, že skutočným motívom odvolania žalobkyne z funkcie bolo rešpektovanie zákonného stavu a splnenie si svojej zákonnej povinnosti odvolať riaditeľku z funkcie v prípade nepodania majetkového priznania v stanovenej lehote. K tomu uzavrel, že tento svoj právny záver odvolací súd nijako bližšie neodôvodnil (poukazom na vykonané dokazovanie, ani inými okolnosťami), preto takéto odôvodnenie rozhodnutia nemožno považovať za vyhovujúce zákonným požiadavkám, ktoré právna úprava kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia.

12. Následne bolo o podanom odvolaní žalovaného odvolacím súdom znova rozhodnuté, a to rozsudkom č. k. 12CoPr/8/2022-450 z 26.01.2023, ktorým opätovne rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žaloba bola zamietnutá a súvisiacimi výrokmi bol žalovanému voči žalobkyňi priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu a žalobkyňi voči žalovanému tiež v plnom rozsahu priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V tomto rozsudku odvolací súd konštatoval, že § 3 ods. 7 písm. b/ zák. č. 596/2003Z.z. v spojení s 10 ods. 1 písm. a) zák. č. 552/2003 Z.z. zriaďovateľovi ukladá obligatórne povinnosť odvolať riaditeľa o.i. i v prípade, ak si riaditeľ nesplní svoju zákonom stanovenú povinnosť deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od ustanovenia do funkcie, pričom v prípade takéhoto odvolania, sa vyžaduje iba vyjadrenie príslušnej rady školy (§ 3 ods. 9 zák. č. 596/2003Z.z.), ku čomu aj došlo, a nie súhlas s odvolaním, tak ako sa to mylne v tomto spore domnieva žalobkyňa. Táto povinnosť zriaďovateľa z časového hľadiska nie je zákonom limitovaná, a v prípade, ak zriaďovateľ uvedené porušenie povinnosti zistí, musí aj po niekoľkých rokoch prikrčiť k odvolaniu riaditeľa. Na ťarchu zriaďovateľa nemožno pripísať ani kontrolu, resp. vynútenie si splnenie povinnosti, v tomto prípade deklarovanie majetkových pomerov do 30 dní od ustanovenia do funkcie riaditeľa, lebo touto povinnosťou zákon zaražuje vymenovaného riaditeľa, a nie zriaďovateľa. Nadväzne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/178/2004 z 28.02.2005. Posúdenie otázky rozporu právneho úkonu - odvolanie z funkcie riaditeľky – s dobrými mravmi je otázkou právnou, nie otázkou skutkovou. V tomto rozhodnutí sa odvolací súd nestotožnil so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v napadnutom rozsudku, ktorý dospel k záveru o účelovosti odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky, keď toto bolo vykonané po viac ako dvoch rokoch od porušenia jej povinnosti deklarovať majetkové pomery v zákonom stanovenej lehote po ujatí sa funkcie riaditeľky a po podaní trestných oznámení a civilných žalôb proti žalovanému z dôvodu neplnenia si jeho finančných a rozpočtových povinností voči škole, ktorej bola žalobkyňa riaditeľkou ako i odkazom na neexistujúci administratívny poriadok, ktorým by mohlo byť preukázané podanie mimoriadneho majetkového priznania, skutočné finančné problémy obce a späťvzatie žalôb voči obci novým riaditeľom školy. Mal za to, že z dokazovania pred súdom prvej inštancie nevyplývali skutočnosti svedčiacie o právnom závere, že odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky zo strany žalovaného bolo účelové (viď body 10., 16., 17., 18. tohto odôvodnenia), a že z dokazovania pred súdom prvej inštancie jednoznačne vyplynulo, že odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky bolo zamerané výlučne na to, aby žalovaný rešpektoval zákonný stav, v ktorom bol nútený žalobkyňu z funkcie riaditeľky odvolať pre nesplnenie jej zákonných povinností. Súčasne konštatoval, že aj keď už uplynulo obdobie, na ktoré bola žalobkyňa ustanovená do funkcie riaditeľky, naliehavý právny záujem na požadovanom určení bol daný, pretože v prípade kladného rozhodnutia v tejto časti, by boli následne posudzované jej mzdové nároky titulom rozdielu príjmu medzi riaditeľkou školy a radovou učiteľkou (podobne napr. aj Krajský súd v Žiline, sp. zn. 5CoPr/1/2018). K neuvedeniu predbežného právneho posúdenia odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/17/2017, v zmysle ktorého dochádza ku zhojeniu uvedeného nedostatku samotným rozhodnutím súdu prvej inštancie, v dôvodoch ktorého v zmysle § 220 ods. 2 CSP je súd povinný o.i. uviesť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal

ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Náprava prípadného nesprávneho postupu súdu prvej inštancie v tomto smere je daná tiež možnosťou podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorý žalovaný v predmetnej veci aj využil.

13. Dôvodom zrušenia tohto v poradí druhého rozsudku odvolacieho súdu uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 1CdoPr/6/2023-502 z 20.03.2024 a vrátenia mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie bolo naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP s nadväzne vyvedeným záverom o nesprávnom právnom posúdení otázky rozporu právneho úkonu - odvolania z funkcie riaditeľa školy s dobrými mravmi. Dovolací súd v tomto kontexte konštatoval v bode 25.6 a nasledujúcich odôvodnenia, že pri aplikácii práva je potrebné nielen objasniť skutkový stav, ale je potrebné objasniť aj právnu stránku daného prípadu, t. j. subsumovať daný prípad pod konkrétnu normu, teda určiť, ktorá právna norma bude na daný stav aplikovaná. Uviedol, že v zmysle judikatúry súdov SR sú dobré mravy morálnymi mantinelmi v správaní ľudí, zväčša nemajú písomnú podobu, ale sú vytvárané vo vedomí užšieho spoločenstva, ktoré správanie je možné akceptovať a ktoré správanie nie je pre spoločnosť prijateľné. Poukázal na nález Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 55/2011-19 z 24. februára 2011, podľa ktorého sú dobré mravy pravidlá správania sa, v spoločnosti v prevažnej miere uznávané, tvoriace základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Ďalej prezentoval názor, že správanie sa proti dobrým mravom musí v sebe obsahovať prvky, ktoré dávajú zlý príklad (Knapp, V. Teorie práva. Praha, 2002, s. 156). Dobré mravy v jednotlivých právnych systémoch obmedzujú súkromnú autonómiu. Používajú sa ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/72/2008 z 30. júna 2008.) Konanie v rozpore s dobrými mravmi a zneužitie práva sú podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o neplatnosti právnych úkonov postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu. Na rozdiel od zneužitia práva zásadu *contra bonos mores* možno chápať objektívnejšie. Zásadne sa nevyžaduje, aby si konajúci bol vedomý toho, že koná v rozpore s dobrými mravmi. V zneužití práva v porovnaní so správaním sa, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, je viac prítomná subjektívna stránka, t. j. zavinenie. V prípade zákonného príkazu vykonávať právo v súlade s dobrými mravmi nevystupujú dobré mravy ako interpretačná pomôcka, ale ako všeobecná hranica výkonu subjektívnych práv. Článok 2 Základných zásad Zákonníka práce upravuje spôsob výkonu práva počítajúc s prípadmi, že subjekt môže právo vykonať aj nedovoleným spôsobom v rozpore s dobrými mravmi.

14. Vo vyššie označenom uznesení sa dovolací súd pri interpretácii pravidiel správania sa, t. j. toho čo je, alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi priklonil k vyhodnoteniu konania žalovaného, tak ako právne vyhodnotil konanie žalovaného súd prvej inštancie, t. j. že hlavným motívom a dôvodom odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky bolo jej konanie, ktorým poukazovala na neplnenie si zákonných povinností zo strany žalovaného. Konštatoval, že k odvolaniu žalobkyne z funkcie riaditeľky školy došlo po podaní trestných oznámení a civilných žalôb voči žalovanému, ktorých predmetom bolo porušovanie rozpočtových pravidiel na úseku originálnych kompetencií zriaďovateľa I. K. A. J. - žalovaného, ktorý nemal poukazovať finančné prostriedky zo svojho rozpočtu základnej škole v súlade so zákonom. Za podozrivú označil skutočnosť, že k zisteniu porušenia povinnosti žalobkyne deklarovat' svoje majetkové pomery došlo až v roku 2016, t. j. dva roky po jej ustanovení do funkcie a za nesporný označil fakt zistenia porušenia povinnosti deklarovat' svoje majetkové pomery žalobkyne v stanovenej lehote v zmysle zákona. Opísané konanie žalovaného však na rozdiel od odvolacieho súdu vyhodnotil ako rozporný s dobrými mravmi, a to s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prejednávanej veci a konkrétne zistené skutkové okolnosti veci, ktoré nie je možné v žiadnej demokratickej spoločnosti prehliadať. K tomu dovolací súd poukázal na fakt zistenia nepodania majetkového priznania (až 2 roky od nástupu do funkcie riaditeľky, poukazovanie na zlé hospodárenie obce zo strany žalobkyne ako aj nesúhlas Rady školy s odvolaním žalobkyne z funkcie riaditeľky). V tomto smere žalovaný síce formálne konal podľa zákonných ustanovení - § 3 ods. 7 písm. b) zákona č. 596/2003 Z.z. v spojení s § 10 ods. 1 písm. a) zák. č. 552/2003 Z.z., ale prostredníctvom realizácie výkonu svojich kompetencií, resp. oprávnení podľa dovolacieho súdu sledoval poškodenie žalobkyne (k záveru ktorému obdobne poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5MCdo/17/2008, resp. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/714/2010), čo je nepochybne možné vyhodnotiť aj ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. Dovolací súd preto uzavrel, že odvolanie žalobkyne je absolútne neplatným právny úkonom s poukazom na ust. § 39 OZ.

15. Po tretíkrát bolo odvolacím súdom o odvolaní žalovaného z 21.10.2019 rozhodnuté rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 12CoPr/4/2024 – 533 z 19. septembra 2024 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyni voči žalovanému priznal nárok na náhradu odvolací i dovolacích

trov konania v plnom rozsahu. Konštatoval, že súd prvej inštancie vo veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver, z dôvodu ktorého si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal. V odôvodnení svojho rozhodnutia v podstatnom uviedol, že súhlasí s názorom súdu prvej inštancie uvedenom v bode 27. odôvodnenia napadnutého rozsudku, že súd má povinnosť zaoberať sa skutočnosťami rozhodnými pre posúdenie, či určité konanie nevykazuje znaky konania v rozpore s dobrými mravmi, ako aj s konštatovaním súdu prvej inštancie v bode 28. napadnutého rozsudku, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a nepredložila doklad o tom, že majetkové priznanie odovzdala, zároveň ale z výsluchu svedkyne p. Q. vyplýva, že administratíva v obci fungovala tak, že dávali sa doklady z ruky do ruky, žiadne potvrdenia sa neevidovali a neexistoval žiaden podací denník, čo znamená, že na obci skôr nefungoval žiaden administratívny poriadok, a preto je ťažké dokázať, či si žalobkyňa splnila zákonné podmienky, ktoré jej ukladá zákon. Súhlasil aj s konštatovaním súdu prvej inštancie v bode 29. odôvodnenia napadnutého rozsudku, že konanie žalovaného je hrubo v rozpore s dobrými mravmi, keď žalobkyňa za to, že sa dožadovala, aby žalovaný postupoval v zmysle zákona a plnil si svoje povinnosti, tento ju odvolal z funkcie riaditeľky školy ako nedôveryhodnú osobu, preto boli naplnené skutkové znaky § 3 OZ, že odvolanie z funkcie riaditeľky školy je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, z dôvodu jeho rozporu s dobrými mravmi a z dôvodov, ktoré súd prvej inštancie podrobne opísal v dôvodoch svojho rozhodnutia. Stotožnil sa pritom s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v bode 26.4. odôvodnenia jeho uznesenia č. k. 1CdoPr/6/2023-502 z 20.03.2024, z ktorého prebral jeho právne úvahy. Podľa názoru odvolacieho súdu, žalovaný formálne konal podľa zákonných ustanovení, teda podľa § 3 ods. 7 písm. b) Zákona č. 596/2003 Z.z. v spojení s § 10 ods. 1 písm. a) Zákona č. 552/2003 Z.z., ale prostredníctvom realizácie výkonu svojich kompetencií resp. oprávnení i podľa názoru odvolacieho súdu v zhode s názorom dovolacieho súdu sledoval poškodenie žalobkyne, čo nepochybne je možné vyhodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, preto odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky je absolútne neplatným právnym úkonom s poukazom na ustanovenie § 39 OZ.

16. Aj vyššie označený, v poradí tretí rozsudok odvolacieho súdu o odvolaní žalovaného bol uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/7/2025 z 09.07.2025 zrušený a vec vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie so záverom o naplnení dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP, s tým že dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP s poukazom na § 447 písm. f) CSP odmietol pre nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu v tejto časti podaného dovolania. Dôvodom tohto rozhodnutia dovolacieho súdu bolo, že odvolací súd nevyhodnocoval, resp. sa vôbec nezaoberal námietkou zaujatosti vo vzťahu k sudcovi súdu prvej inštancie uvedenou v odvolaní (č.l. 301 spisu) a ani sa nijakým spôsobom nevyjadril k jej prípadnej irelevantnosti. Podľa dovolacieho súdu, odvolací súd cit.: „si zrejme neuvedomil, že aj keď je v zmysle predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia NS SR (sp. zn. 1CdoPr/6/2023) viazaný jeho právnym názorom v zmysle § 450 CSP v tam konkrétne nastolenej právnej otázke, sa sústredil len na toto právne posúdenie, neuvedomujúc si, že v podstate nedal odpoveď na podstatnú odvolaciu námietku žalovaného v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP, že vo veci na súde prvej inštancie rozhodoval vylúčený sudca. Predchádzajúce zrušujúce rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré nastoľovalo určitý právny režim, resp. právne posúdenie vo veci položenej právnej otázky zo strany žalobkyne, neznamená, že by vo veci mal už odvolací súd úplne ignorovať podstatné odvolacie námietky strany - žalovaného, o ktorého odvolaní odvolací súd napokon rozhoduje. Vec sa dostala do štádia, kedy mal odvolací súd opätovne rozhodnúť o odvolaní žalovaného, síce viazaný právnym názorom dovolacieho súdu v posudzovanej právnej otázke, ale nemôže pritom úplne ignorovať iné podstatné námietky v odvolaní, v uvedenom prípade námietku podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP. ... Pokiaľ teda odvolací súd náležitým spôsobom nezahodnotil aj túto žalovaným namietanú skutočnosť v odvolaní, resp. dostatočným spôsobom neodôvodnil jej bezvýznamnosť a irelevantnosť, odôvodnenie jeho rozhodnutia treba považovať za nedostatočné odôvodnenie, čím porušil právo žalovaného na spravodlivý proces a konanie zaťažil vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP. ... Pokiaľ odvolací súd považoval túto námietku žalovaného za irelevantnú, bolo potrebné vysvetliť z akých dôvodov. Na základe výsledkov meritórneho dovolacieho prieskumu preto odvolací súd uzatvára, že nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP. Vada tejto povahy je dôvodom, ktorý zakladá nielen prípustnosť dovolania ale zároveň aj jeho dôvodnosť.“

17. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z § 34 CSP, po zistení, že odvolanie žalovaného bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) a

oprávnenou osobou (§ 359 CSP), opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP, rešpektujúc svoju viazanosť právnymi názormi dovolacieho súdu vyjadrenými v predmetnej veci tak ako boli zhrnuté v predchádzajúcich častiach odôvodnenia tohto rozsudku (§ 455 CSP), a to bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario) a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že napadnutý rozsudok nebol oprávnený preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podaných odvolaniach. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP).

18. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. V určení rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadom akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

19. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, všetko to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

20. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. a) CSP, t.j. že pri prejednaní veci neboli splnené procesné podmienky odvolací súd poznamenáva, že teória civilného práva procesného rozoznáva vecné procesné podmienky, ktorými sú v sporovom konaní žaloba a splnenie poplatkovej povinnosti, ďalej procesné podmienky na strane súdu, ktorými sú právomoc, príslušnosť a zákonné obsadenie súdu a napokon aj procesné podmienky na strane sporových strán (pozitívne procesné podmienky), ktorými sú procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, povinné zastúpenie advokátom, spôsobilosť byť zástupcom s riadnym plnomocenstvom a tzv. negatívne procesné podmienky, medzi ktoré patria prekážka začatého konania a prekážka rozsúdenej veci. Skúmanie splnenia procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu prvej inštancie a rovnako aj súdu odvolacieho počas celého priebehu konania pred súdmi týchto inštancií. Nedostatky niektorých procesných podmienok sú neodstrániteľné, čo znamená, že prítomnosť takéhoto nedostatku absolútne bráni súdu v konaní a rozhodnutí vo veci a jedine správne rezultuje do zastavenia konania. Nedostatky iných procesných podmienok sú odstrániteľné, a teda súd po zistení nedostatku procesnej podmienky sa pokúsi tento nedostatok odstrániť vlastným postupom alebo výzvou voči strane sporu. Vadou predpokladanou v § 365 ods. 1 písm. a) tak trpí konanie pred súdom prvej inštancie v prípade, keď tento vec prejednal a rozhodol napriek nesplneniu niektorej z vyššie uvedených procesných podmienok.

21. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. že súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil odvolateľovi uskutočnenie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva odvolateľa na spravodlivý proces, odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie

sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

22. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP, t. j. že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd odvolací súd uvádza, že zákonné obsadenie súdu považuje procesná teória za procesnú podmienku na strane súdu, ktorej nedostatok je v priebehu konania odstrániteľný. Ústavná požiadavka na nezávislý a nestranný súd sa v priebehu konania na súde prvej inštancie zabezpečuje povinným „samonamietnutím“ sudcu, ak si je vedomý svojho vylúčenia, alebo kvalifikovanou námietkou zaujatosti sudcu, vznesenou stranou sporu, ak sa o vylúčení sudcu strana dozvie. Dôvody vylúčenia sudcu vymedzuje § 49 ods. 1 a 2 CSP a spočívajú hlavne v pomere k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným v konaní. Požiadavka správneho obsadenia súdu znamená jeho obsadenie zákonným sudcom, t. j. sudcom daného úseku súdu, ktorému bola vec pridelená v súlade s rozvrhom práce náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom § 51 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). V zmysle stabilnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (por. napr. uznesenie sp. zn. 7Cdo 156/2012 z 30.09.2013, uznesenie sp. zn. 5Cdo 56/2012 z 11.09.2013, či uznesenie sp. zn. 5Cdo 186/2013 z 21.08.2013), ani neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebránia dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g) OSP posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak v námietke boli uvedené nové skutočnosti (por. tiež R 59/1997). Táto zásada platí i pre odvolacie konanie.

23. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t. j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci odvolací súd uvádza, že tento dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovanie manudukačnej povinnosti súdu, vykonanie nezákonne získaného dôkazu, porušenie povinnosti viazanosti súdu iným rozhodnutím), pričom jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, nie zmätočnosť súdneho rozhodnutia.

24. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uvádza, že dokazovanie je procesný postup, založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd musí uviesť v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Pri zisťovaní skutkového stavu súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli sporové strany. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potrebné rozumieť výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ust. § 132 O.s.p. (teraz § 191 ods. 1 CSP), pretože súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov nevyplývali ani inak v konaní nevyšli najavo, pretože súd opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli za konania najavo, alebo pretože v hodnotení dôkazov, popr. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ust. § 133 až 135 O.s.p., resp. teraz § 192 a 193 CSP.

25. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. g) CSP, t. j. že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, odvolací súd uvádza, že prípustnosť tohto odvolacieho dôvodu je potrebné vnímať v spojitosti s ust. § 366 písm. d), z ktorého vyplýva, že novoty môže odvolateľ použiť v tomto prípade len vtedy, ak ich v konaní pred súdom prvej inštancie nemohol použiť bez vlastnej viny. Použitie tohoto odvolacieho dôvodu teda umožňuje dotvoriť skutkový základ rozhodnutia, avšak za súčasného uplatnenia koncentračného princípu.

26. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. h) CSP, t.j. že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Vo vzťahu k aplikácii práva všeobecnými súdmi odvolací súd uvádza, že výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov (v danom prípade súd prvej inštancie) musí byť v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení právnych noriem, tak ako ich v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol súd prvej inštancie, obmedzil toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

27. Podľa ust. § 1 ods. 4 Zákonníka práce ak tento zákon v prvej časti neustanovuje inak, vzťahujú sa na právne vzťahy podľa odseku 1 všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka.

28. Podľa ust. § 2 ods. 2 Zákonníka práce na právne vzťahy vyplývajúce z výkonu verejnej funkcie sa vzťahuje tento zákon, ak to výslovne ustanovuje alebo ak to ustanovuje osobitný predpis.

29. Podľa ust. § 1 ods. 4 zákona č. 552/2003 Z.z. na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme sa vzťahuje Zákonník práce, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

30. Podľa čl. 2 Zákonníka práce pracovnoprávne vzťahy podľa tohto zákona môžu vznikáť len so súhlasom fyzickej osoby a zamestnávateľa. Zamestnávateľ má právo na slobodný výber zamestnancov v potrebnom počte a štruktúre a určovať podmienky a spôsob uplatnenia tohto práva, ak tento zákon, osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, neustanovuje inak. Výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávnych vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi; nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu alebo spoluzamestnancov.

31. Podľa ust. § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

32. Podľa ust. § 39 ods. 1 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

33. Podľa ust. § 10 ods. 1 písm. a) zákona č. 552/2003 Z.z., vedúci zamestnanec je povinný deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od ustanovenia na miesto vedúceho zamestnanca.

34. Podľa ust. § 3 ods. 7 písm. b) zákona č. 596/2003 Z. z. zriaďovateľ odvolá riaditeľa za porušenie povinností a obmedzení vyplývajúcich z osobitného predpisu (§ 9 a § 10 zákona č. 552/2003 Z.z.)

35. Podľa ust. § 3 ods. 9 zákona č. 596/2003 Z.z., ak zriaďovateľ odvoláva riaditeľa podľa odseku 7 písm. b) a c) a odseku 8 písm. b) a c), vyžaduje sa vyjadrenie príslušnej rady školy. Ak príslušná rada školy nepredloží vyjadrenie zriaďovateľovi do 15 dní od doručenia žiadosti o vyjadrenie, zriaďovateľ môže riaditeľa odvolať aj bez vyjadrenia príslušnej rady školy.

36. Podľa ust. § 24 ods. 5 zákona č. 596/2003 Z.z. Rada školy

a) uskutočňuje výberové konanie na vymenovanie riaditeľa podľa § 4,

b) navrhuje na základe výberového konania kandidáta na vymenovanie do funkcie riaditeľa,

c) predkladá návrh na odvolanie riaditeľa alebo sa vyjadruje k návrhu na odvolanie riaditeľa; návrh na odvolanie riaditeľa predkladá vždy s odôvodnením,

d) vyjadruje sa ku koncepcným zámerom rozvoja školy alebo školského zariadenia, k návrhu na zrušenie školy a školského zariadenia a ku skutočnostiam uvedeným v § 3 ods. 8 písm. b) až d) a § 5 ods. 7.

37. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v súdenej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu a zo zistených skutočností vyvodil v merite prejednávanej veci správne právne závery. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych záveroch nič nezmenilo, odvolací súd si osvojuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje a na ktoré v plnom rozsahu poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Skutočnosť, že odvolací súd sa tiež v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia súdu nižšej inštancie vyplýva z rozsudku ESLP vo veci C. v. Fínsko z 19.12.1997, č. 20772/92. Na zvýraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku ako aj k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné.

38. Z výsledkov dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie je zrejmé, že žalobkyňa bola do funkcie riaditeľky menovaná žalovaným dňa 30.04.2014, a to s účinnosťou od 01.07.2014 do 30.06.2019. V tejto súvislosti jej okrem iného vznikla aj povinnosť deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od ustanovenia do funkcie riaditeľky (§ 10 ods. 1 písm. a) zák. č. 552/2003 Z.z.), k čomu však z jej strany nedošlo. K argumentácii žalobkyne, že túto povinnosť si splnila podaním mimoriadneho majetkového priznania z 30.04.2014 odvolací súd poznamenáva, že tridsaťdňovú lehotu na splnenie si tejto povinnosti zákon viaže výlučne na okamih ustanovenia do funkcie, ktorým bol v tomto prípade deň 01.07.2014, a nie na okamih prevzatia menovacieho dekrétu. Preto nebolo podstatné ďalej skúmať, či žalobkyňa skutočne dňa 30.04.2014 podala mimoriadne majetkové priznanie, kedy jej mal byť odovzdaný menovací dekrét do funkcie riaditeľky I. K. A. G.. Odvolací súd súčasne podotýka, že zákonodarca okrem toho, že výslovne stanovil povinnosť štátneho zamestnanca podať majetkové priznanie za bežný kalendárny rok do konca marca nasledujúceho kalendárneho roka, stanovil aj povinnosť podať mimoriadne majetkové priznanie, a to do 30 dní od ustanovenia na miesto vedúceho zamestnanca. Pokiaľ by podanie majetkového priznania za bežný kalendárny rok malo konzumovať povinnosť podať majetkové priznanie pri ustanovení vedúceho zamestnanca, zákonodarca by uvedené určite výslovne v dotknutom zákone upravil. Za danej situácie je preto správny záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa si svoju zákonom stanovenú povinnosť podať majetkové priznanie do 30 dní od ustanovenia do funkcie riaditeľky nespĺnila.

39. Z dokazovania pred súdom prvej inštancie okrem už uvedeného vyplynulo, že žalovaný listom z 20.12.2016, ktorého prevzatie žalobkyňou sporené nebolo, odvolal žalobkyňu z funkcie riaditeľky I. K. A. G. z dôvodu porušenia povinnosti žalobkyne deklarovať zriaďovateľovi zamestnávateľa žalobkyne svoje majetkové pomery (resp. podať majetkové priznanie), v lehote 30 dní od okamihu jej ustanovenia na miesto vedúceho zamestnanca, ktorá jej vyplývala z § 10 písm. a) zákona č. 552/2003 Z. z. K odvolaniu riaditeľky došlo postupom podľa § 3 ods. 7 a 9 zákona č. 596/2003 Z. z. v znení účinnom ku dňu 20.12.2016, kedy sa v prípade takéhoto odvolania vyžaduje iba vyjadrenie príslušnej rady školy, k čomu aj došlo a nie výslovný súhlas rady školy s odvolaním riaditeľa školy, tak ako si to vysvetľuje žalobkyňa. Toto právne posúdenie aproboval aj dovolací súd v jednom z predchádzajúcich rozhodnutí vydaných v tejto konkrétnej veci, konkrétne v uznesení sp. zn. 1CdoPr/6/2023 z 20. marca 2024, bod 24.1, v ktorom uviedol, že cit: „... z ust. § 3 ods. 7 písm. b) Zákona č. 596/2003 Z.z. výslovne vyplýva povinnosť riaditeľa za porušenie povinností v zmysle § 10 Zákona č. 552/2003 Z.z. riaditeľa z funkcie odvolať a nie možnosť odvolať. Dovolací súd poukazuje aj na ustanovenie § 3 ods. 8 Zákona č. 596/2003 Z.z., podľa ktorého zriaďovateľ môže odvolať riaditeľa aj a) na návrh rady školy [§ 24 ods. 5 písm. c)], b) ak neabsolvoval rozširujúce moduly funkčného vzdelávania v lehote podľa osobitného predpisu, 11), c) na návrh ministra školstva Slovenskej republiky (ďalej len "minister"), ak budú zistené závažné nedostatky [§ 14 ods. 6 písm. j) a l)]; riaditeľa strednej zdravotníckej školy na návrh ministra zdravotníctva Slovenskej republiky alebo d) ak nezabráni činnosti politickej strany alebo politického hnutia a ich propagácii v škole alebo v školskom zariadení. Teda až toto ustanovenie hovorí o tzv. fakultatívnej možnosti odvolať riaditeľa z funkcie.“

40. K povahe a podmienkam právneho úkonu odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky I. K. A. G. odvolací súd poukazuje na bod 24.2 vyššie označeného uznesenia Najvyššieho súdu SR vydaného v tu súdnej kauze, v ktorom dovolací súd zhrnul nasledovné: „Odvolanie riaditeľa školy je právnym úkonom obce - zriaďovateľa. Ide o jednostranný úkon, pretože je prejavom vôle smerujúcim k vzniku, zmene alebo zániku tých práv, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú (§ 34 OZ). Pre jeho určitosť a zrozumiteľnosť sa vyžaduje, aby v ňom bola uvedená funkcia z ktorej sa dotýčná osoba odvoláva a deň, ktorým sa odvoláva. Žiadny právny predpis neustanovuje, aby v odvolaní z funkcie boli uvedené dôvody, pre ktoré sa odvoláva. Pre platnosť takéhoto právneho úkonu je potrebné, aby bol dostatočne určitý a zrozumiteľný s uvedením konkrétneho ustanovenia zákona, ktorý umožňuje odvolať z funkcie riaditeľa školy zriaďovateľom. Podľa dovolacieho súdu nevyjadrenie sa príslušnej rady školy, prípadne jej negatívne stanovisko k odvolaniu zákon nesankcionuje neplatnosťou odvolania. Z uvedeného potom treba vychádzať, a z tohto vychádzal aj odvolací súd, keď napokon konštatoval splnenie predpokladov pre odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky školy.“ S uvedenými závermi sa plne stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na nich poukazuje.

41. K námietke žalovaného proti aplikovateľnosti čl. 2 Základných zásad Zákonníka práce z dôvodu, že nejde o pracovnoprávny spor, keďže pracovný pomer so žalobkyňou nebol ukončený a stále vykonáva činnosť v pracovnom pomere na I. K. A. G., odvolací súd uvádza, že otázkou pôsobnosti Zákonníka práce pre úpravu výkonu verejnej funkcie v pracovnom alebo obdobnom pomere sa už dovolací súd zaoberal

vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/178/2004 a sp. zn. 5Cdo/253/2007, na čo tiež poukázal v uznesení sp. zn. 1CdoPr/6/2023 z 20. marca 2024. Podľa názoru odvolacieho súdu, pre posúdenie otázky, či vo veci ide o individuálny pracovnoprávny spor je podstatný odkaz § 1 ods. 4 zákona č. 552/2003 Z.z. na Zákonník práce, konkrétne že tento sa vzťahuje aj na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, ako aj znenie § 2 ods. 2 Zákonníka práce, podľa ktorého sa na právne vzťahy vyplývajúce z výkonu verejnej funkcie vzťahuje Zákonník práce, ak to výslovne ustanovuje alebo ak to ustanovuje osobitný predpis. V súdenom prípade žalobkyňa vykonávala funkciu riaditeľky I. K. A. G. v pracovnom pomere pri výkone práce vo verejnom záujme, na právne pomery ktorého sa Zákonník práce nepochybne vzťahuje. Tu je potrebné poukázať aj na § 316 CSP, podľa ktorého je individuálnym pracovnoprávnym sporom každý spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúci z pracovnoprávných a iných obdobných pracovných vzťahov. Takýmto typom sporu teda nie je len spor týkajúci sa skončenia pracovného pomeru zamestnávateľa so zamestnancom, ale aj spor dotýkajúci sa obsahu pracovného pomeru, keď odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky I. K. A. G. nepochybne znamená zmenu v obsahu jej pracovného pomeru, a to pokiaľ ide o druh vykonávanej práce. Aj keď nárok zastávať funkciu a zotrvanie v nej, nie je nárokom vplývajúcim z pracovnoprávných vzťahov v chápaní rovnovážneho postavenia zamestnávateľa a zamestnanca, kedy Zákonník práce chráni práva zamestnanca z hľadiska naplnenia kvalifikovaných skutkových podstát skončenia pracovného pomeru (výpoveďou, okamžitým skončením) neznamená to, že na posúdenie právneho úkonu odvolania z tejto funkcie ako jednostranného právneho úkonu zamestnávateľa voči zamestnancovi na mieste vedúceho zamestnanca nemožno okrem ustanovení o právnych úkonoch obsiahnutých v Občianskom zákonníku (§ 34 OZ a nasl.), ktoré predstavujú tzv. lex generalis aplikovať ako lex specialis tiež ustanovenia Zákonníka práce, teda aj čl. 2 Základných zásad Zákonníka práce.

42. Odvolací súd v ďalšom súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že vzhľadom na argumentáciu žalobkyne, hoc aj len dopĺňanú počas súdneho konania, bolo jeho povinnosťou zaoberať sa aj posúdením, či právny úkon odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky I. K. A. G. nevykazuje znaky konania v rozpore s dobrými mravmi. Na zvýraznenie správnosti záveru súdu prvej inštancie o neplatnosti odvolania žalobkyne z 20.12.2016 pre jeho rozpor s dobrými mravmi (s poukazom na § 39 OZ), si odvolací súd dovoľuje stotožniť sa s vyčerpávajúcim odôvodnením Najvyššieho súdu SR v bode 13.4 jeho uznesenia č. k. 1CdoPr/7/2025 z 09.07.2025, vydaného v predchádzajúcom štádiu konania o tejto veci, ktorého právnym názorom je odvolací súd v zmysle § 455 CSP viazaný, vychádzajúceho z bodov 25.2 až 26.5 skoršieho uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1CdoPr/6/2023 z 20. marca 2024, cit.: „25.2 Odvolací súd vo svojom rozhodnutí správne konštatuje, že posúdenie otázky rozporu právneho úkonu - odvolania z funkcie riaditeľky školy s dobrými mravmi je otázkou právnou, nie otázkou skutkovou (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 9. júna 2010, sp. zn. 5Cdo/42/2010). Aj podľa D. C. ide o kategóriu právnou, ktorá má základ v platnom práve. Preto aj existencia či neexistencia rozporu s dobrými mravmi nie je otázkou skutkovou, ale právnou. Tým, že zákon spája s rozporom s dobrými mravmi absolútnu neplatnosť právneho úkonu, prípadne odopiera právnú ochranu výkonu práva, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, sú dobré mravy súčasťou práva a majú právnú záväznosť. Bez odkazu v právnej norme zostali by dobré mravy len súčasťou mimoprávných (morálnych) pravidiel bez priameho právneho normatívneho pôsobenia.

25.3. V súvislosti s dobrými mravmi je možné zdôrazniť ich viacero funkcií v práve. Na prvom mieste treba zdôrazniť, že dobré mravy plnia funkciu normy, ktorá sa má aplikovať. Ide teda o pravidlo správania, ktoré určuje, ako sa má subjekt správať, aby jeho konanie sa nedostalo do rozporu s dobrými mravmi. V pravom slova zmysle tu ide o normu konania (norma agendi). Z toho potom možno odvodiť aj právnú reprobáciu správania, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Môže ísť len o také správanie, ktoré možno odvodiť z právnej normy, ktorá ukladá (prikazuje) dodržiavanie dobrých mravov.

25.4. Preventívna funkcia dobrých mravov spočíva jednak v tom, že je určitým korektívom správania ex ante, teda pred robením právneho úkonu, t. j. pred samým správaním v štádiu rozhodovania. Subjekt, ktorý zvažuje svoje správanie pri robení právnych úkonov, sa rozhoduje s plným vedomím, že ak sa právny úkon dostane do rozporu s dobrými mravmi, hrozí mu sankcia neplatnosti. Ak napriek tomu urobí právny úkon, ktorého obsah nie je v súlade s dobrými mravmi, postihne ho táto sankcia. Dopad sankcie za správanie v rozpore s dobrými mravmi má tiež svoje konkrétne preventívne pôsobenie. To platí aj v prípade výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi, prípadne so zásadami poctivého obchodného styku.

25.5. Interpretáčna funkcia dobrých mravov spočíva v tom, že sudca pri rozhodovaní konkrétneho prípadu musí posúdiť, čo sú dobré mravy v konkrétnom prípade. Pritom vychádza zo základných zásad ovládajúcich súkromné právo. Obsah dobrých mravov je potrebné skúmať na základe týchto zásad. Zároveň musí určiť, čo je v danom prípade s dobrými mravmi v rozpore, t. j. postupuje od všeobecného ku konkrétnemu. Vo väčšej miere sa tu uplatní taká interpretácia, ktorá bude odstraňovať nejasnosti,

ktoré vyplývajú z právneho predpisu a spočívajú v našom prípade vo všeobecnosti a nejasnosti pojmu dobré mravy. Vyplýva to už z povahy zákonnej normy (skutkovej podstaty), ktorá je nielen všeobecná, ale aj pojmovo (dobré mravy) široká či heterogénna. Interpretácia je východiskom pre aplikáciu práva. Hodnotiacia funkcia dobrých mravov je súčasťou aplikácie práva ako jednej z foriem realizácie práva. Osobitne je ju potrebné zdôrazniť preto, lebo má zásadný význam pri aplikácii dobrých mravov v konkrétnych prípadoch.

25.6. Pri aplikácii práva je potrebné nielen objasniť skutkový stav, ale je potrebné objasniť aj právnu stránku daného prípadu, t. j. subsumovať daný prípad pod konkrétnu normu, teda určiť, ktorá právna norma bude na daný stav aplikovaná. To znamená, že sudca musí posúdiť, či sa správanie v danom prípade prieči dobrým mravom, prípadne je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a v čom tento rozpor spočíva.

25.7. V zmysle judikatúry súdov SR dobré mravy sú určitými morálnymi mantinelmi v správaní ľudí, pričom nemajú zväčša písomnú podobu, ale sú vytvárané vo vedomí užšieho spoločenstva, ktoré správanie je možné akceptovať a ktoré správanie nie je prijateľné pre spoločnosť.

25.8. Podľa nálezu Ústavného súdu SR sú dobré mravy pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku (IV. ÚS 55/2011-19 z 24. februára 2011).

26. Správanie sa proti dobrým mravom musí v sebe obsahovať prvky, ktoré dávajú zlý príklad (Knapp, V. Teorie práva. Praha, 2002, s. 156). Dobré mravy v jednotlivých právnych systémoch obmedzujú súkromnú autonómiu. Používajú sa ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv (Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/72/2008 z 30. júna 2008.)

26.1. Konanie v rozpore s dobrými mravmi a zneužitie práva sú podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o neplatnosti právnych úkonov postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu.

26.2. Na rozdiel od zneužitia práva zásadu contra bonos mores možno chápať objektívnejšie. Zásadne sa nevyžaduje, aby si konajúci bol vedomý toho, že koná v rozpore s dobrými mravmi. V zneužití práva v porovnaní so správaním sa, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, je viac prítomná subjektívna stránka, zavinenie.

26.3. V prípade zákonného príkazu vykonávať právo v súlade s dobrými mravmi nevystupujú dobré mravy ako interpretačná pomôcka, ale ako všeobecná hranica výkonu subjektívnych práv. Článok 2 Základných zásad Zákonníka práce upravuje spôsob výkonu práva počítajúc s prípadmi, že subjekt môže právo vykonať aj nedovoleným spôsobom v rozpore s dobrými mravmi.

26.4. Dovolací súd sa pri interpretácii pravidiel správania sa, t. j., čo je, nie je v rozpore s dobrými mravmi priklonil k vyhodnoteniu konania žalovaného v predmetnej veci, tak ako právne vyhodnotil konanie žalovaného súd prvej inštancie, že hlavným motívom a dôvodom odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky bolo jej konanie, ktorým poukazovala na neplnenie si zákonných povinností zo strany žalovaného. Za podozrivú možno označiť aj skutočnosť, že k zisteniu porušenia povinnosti žalobkyne deklarovať svoje majetkové pomery došlo až v roku 2016, t. j. dva roky po jej ustanovení do funkcie. K odvolaniu žalobkyne z funkcie riaditeľky školy došlo po podaní trestných oznámení a civilných žalôb voči žalovanému, ktorých predmetom bolo porušovanie rozpočtových pravidiel na úseku originálnych kompetencií zriaďovateľa I. K. A. J. - žalovaného, ktorý nemal poukazovať finančné prostriedky zo svojho rozpočtu základnej školy v súlade so zákonom. Nesporným bol fakt zistenia porušenia povinnosti deklarovať svoje majetkové pomery žalobkyne v stanovenej lehote v zmysle zákona, tak ako vyššie uviedol dovolací súd. Dovolací súd si, ale dovolil vyhodnotiť túto situáciu v zhode so súdom prvej inštancie, ako konanie žalovaného v rozpore s dobrými mravmi, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej prejednávanej veci a konkrétne zistené skutkové okolnosti veci, ktoré nie je možné v žiadnej demokratickej spoločnosti prehliadať. Dovolací súd poukazuje na fakt zistenia nepodania majetkového priznania (až 2 roky od nástupu do funkcie riaditeľky, poukazovanie na zlé hospodárenie obce zo strany žalobkyne ako aj nesúhlas Rady školy s odvolaním žalobkyne z funkcie riaditeľky). V tomto smere žalovaný síce formálne konal podľa zákonných ustanovení - § 3 ods. 7 písm. b) zákona č. 596/2003 Z.z. v spojení s § 10 ods. 1 písm. a) zák. č. 552/2003 Z.z., ale prostredníctvom realizácie výkonu svojich kompetencií, resp. oprávnení podľa dovolacieho súdu sledoval poškodenie žalobkyne (obdobne aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 5MCdo/17/2008, napr. aj rozhodnutie NS ČR 21Cdo/714/2010), čo nepochybne je možné vyhodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi a preto je odvolanie žalobkyne absolútnou neplatným právnym úkonom s poukazom na ust. § 39 OZ.“

43. Správnosť vyššie citovaných záverov týkajúcich sa motívov odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky I. K. A. G. nemôžu relevantne spochybníť ani námietky žalovaného týkajúce sa chronologickej postupnosti

kontroly vykonanej hlavným kontrolórom obce G., pri ktorej bolo žalovaným zistené porušenie § 10 ods. 1 písm. a) zákona č. 552/2003 Z.z. pre nepodanie majetkového priznania do tridsiatich dní od ustanovenia na miesto vedúceho zamestnanca, t.j. od 01.07.2014) a žalobkyňou za I. K. A. G. podaných žalôb na Okresný súd Stará Ľubovňa v decembri 2016, keďže v konaní pred súdom prvej inštancie boli preukázané dlhodobejšie spory o financovanie I. K. A. G. medzi žalobkyňou ako vedúcim zamestnancom školy a žalovaným predchádzajúce spornému odvolaniu žalobkyne z funkcie, o čom svedčí podanie návrhu na F. D. M. N. R. na preskúmanie dodržiavania zákonnosti a vyvodenie dôsledkov za porušovanie rozpočtových pravidiel na úseku originálnych kompetencií zriaďovateľa žalovaným, ohľadne ktorého bolo vydané uznesenie O.: F./M. I. XX.XX.XXXX o postúpení správneho deliktu na prejednanie P. M. K. Q..

44. K odvolacej námietke o vydaní napadnutého rozsudku zaujatým (vylúčeným) sudcom súdu prvej inštancie, pri ktorom malo dôjsť k naplneniu odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd okrem všeobecných východísk dopadajúcich na tento odvolací dôvod opísaných v bode 22. napadnutého rozsudku konštatuje, že pokiaľ je namietaná zaujatosť zákonného sudcu súdu prvej inštancie vyvodzovaná z nesprávneho vyhodnotenia niektorej zo skutkových okolností prípadu (konkrétne o čase získania poznatkov právneho zástupcu žalovaného o žalobách podaných I. K. A. G. vo veciach jej finančných nárokov voči žalovanému), ide vo svojej podstate o namietanie nesprávneho procesného postupu a rozhodovacej činnosti zákonného sudcu pri vyhodnocovaní dôkazov zabezpečených v konaní a nadväzne na to pri hodnotení tvrdení sporovej strany. Pre posúdenie tejto námietky a tým aj označeného odvolacieho dôvodu je rozhodujúca procesnoprávna úprava vyplývajúca z § 49 ods. 1 a 3 CSP, podľa ktorej je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti, so zákonným obmedzením, podľa ktorého dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti spočívajúce v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti. Postupom sa rozumejú procesné úkony sudcu vrátane rozhodnutí, a to aj vo veci samej. V postupe sudcu pri prejednávaní konkrétneho sporu sa prejavuje samotný výkon súdnictva, preto tieto okolnosti nemôžu byť samé osebe dôvodom zaujatosti sudcu (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/313/2020 z 29.06.2021). To, akým spôsobom súd prvej inštancie vyhodnotil konkrétne skutkové okolnosti prípadu, opodstatnenosť tvrdení sporových strán prednesených v konaní, ani akým spôsobom napadnuté rozhodnutie odôvodnil, netvorí kvalifikované dôvody pre vylúčenie sudcu, na ktoré súd prihliada (§ 53 ods. 3 CSP), keďže tým ide len o nesúhlas s jeho rozhodovacou činnosťou (por. napr. uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/17/2020 z 2. júna 2020). Prípadné pochybenia, resp. omyly súdu prvej inštancie v skutkových záveroch, či v právnom hodnotení skutkového stavu a záveroch z nich vyvedených je možné napraviť výhradne prostredníctvom riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, a to riadnym uplatnením odvolacích dôvodov určených k prieskumu a náprave takýchto pochybení. Uvedenú odvolaciu námietku žalovaného je preto potrebné považovať za neopodstatnenú.

45. K odvolacej námietke o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení z dôvodu uplynutia obdobia, na ktoré bola žalobkyňa ustanovená do funkcie riaditeľky, odvolací súd konštatuje, že vzhľadom na závislosť právneho posúdenia súbežne uplatnených mzdových nárokov žalobkyne titulom rozdielu príjmu pri výkone funkcie riaditeľky I. K. A. G. a mimo jeho výkonu (ako radovým pedagogickým zamestnancom), je potrebné považovať naliehavý právny záujem na požadovanom určení za naplnený (podobne napr. aj Krajský súd v Žiline, sp. zn. 5CoPr/1/2018).

46. Napokon k námietke neuvedenia predbežného právneho posúdenia veci odvolací súd poukazuje na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/17/2017 z 22.02.2017, v zmysle ktorého dochádza k zhojeniu uvedeného nedostatku vydaním rozhodnutia súdu prvej inštancie, v dôvodoch ktorého je súd v zmysle § 220 ods. 2 CSP povinný o.i. uviesť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Náprava prípadného nesprávneho postupu súdu prvej inštancie v tomto smere je daná tiež možnosťou podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorý žalovaný v predmetnej veci aj využil. Súčasne odvolací súd poukazuje na judikatúru ÚS SR (sp. zn. IV. ÚS 16/2012), z ktorej vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa ust. § 118 ods. 2 OSP (teraz ust. 181 ods. 2 CSP), vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (k tomu porovnaj aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/3/2016 z 22.03.2017,

uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/211/2013 z 13.05.2014) a že ani dodržanie postupu v zmysle označeného ustanovenia nezbavuje strany sporu povinnosti byť v spore aktívny a predkladať v ňom také dôkazy, ktoré podporujú a dokazujú nimi tvrdené skutočnosti. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP), berie do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania (čl. 11 ods. 4 CSP) a pri zisťovaní skutkového stavu vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti (§ 186 ods. 2 CSP). Pri výkone spravodlivosti súd nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením (por. uznesenie NS SR sp. zn. 1Obdo/3/2019 z 28.01.2020).

47. Z už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (viď napr. aj rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Preto na ďalšiu irelevantnú argumentáciu žalovaného, zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť úspech jeho odvolaniu, odvolací súd už na tomto mieste nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

48. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru o nenaplnení odvolacích dôvodov označených žalovaným v jeho odvolaní z 21.10.2019, osobitne pokiaľ ide o odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. c), f) a h) CSP, ktoré bolo možné v obsahu odvolania považovať za náležite konkretizované. Ostatné žalovaným označené odvolacie dôvody zostali všeobecne formulované, t.j. bez bližšej konkretizácie relevantných skutočností, právnych záverov a procesného postupu súdu, ktorými malo dôjsť k ich naplneniu, preto naplnenie týchto odvolacích dôvodov nebolo možné odvolacím súdom bližšie preskúmať. Na podporu správnosti tohto postupu odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS/90/2019 z 05.11.2019, v ktorom sa okrem iného uvádza, že iba uvedenie všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní nie je postačujúce na to, aby odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť, resp. uvedením len všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní, bez bližšej špecifikácie konkrétnych okolností prípadu, nie je splnená zákonom stanovená náležitosť odvolania, spočívajúca v povinnosti uviesť v odvolaní „odvolacie dôvody“. Relevantná právna úprava neumožňuje súdu vyzvať stranu sporu na doplnenie chýbajúcej náležitosti odvolania, spočívajúcej v absencii konkretizácie odvolacieho dôvodu a zároveň neumožňuje strane sporu meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

49. Vychádzajúc zo všetkých vyššie opísaných dôvodov, vrátane dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré v podrobnostiach poukázal preto odvolací súd postupom v zmysle ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. potvrdil ako vecne správny (výrok I. tohto rozsudku).

50. Pokiaľ ide o odvolaním napadnutý súvisiaci výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v danom prípade sa viedlo spojené (spoločné) konanie o viacerých nárokoch (veciach), konkrétne nielen o návrhu na učenie neplatnosti odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky I. K. A. G., ale aj o nároku na náhradu mzdy titulom výkonu funkcie riaditeľa I. K. A. G. F. XX.XX.XXXX až do opätovného umožnenia vykonávania tejto funkcie, nárok ktorý bol vylúčený na samostatné konanie výrokom III. rozsudku súdu prvej inštancie z 15.03.2018. S ohľadom na špecifiká odmeňovania advokátov pri spojení dvoch alebo viacerých vecí, ako aj s ohľadom na zásadu, že v prípadoch, v ktorých má byť náhrada trov konania pomerne rozdelená, je nutné vždy pomer úspechu a neúspechu sporovej strany určovať k celému predmetu konania, bude úlohou súdu prvej inštancie posúdiť dôvodnosť uplatnených nárokov na náhradu trov konania vo vzťahu k všetkým pôvodne spoločne vedeným veciam súhrnne tvoriacim predmet konania, tak ako bol tento vymedzený samotnou žalobou, až v rozhodnutí, ktorým bude súdom rozhodnuté o poslednom nároku uplatneného žalobou. Z tohto dôvodu bol súvisiaci výrok II. napadnutého rozsudku týmto rozsudkom odvolacieho súdu pre jeho predčasnosť zrušený. O všetkých doterajších trovách konania, t. j. ako o trovách vzniknutých v konaní pred súdom prvej inštancie, vrátane trov vzniknutých v súvislosti s rozhodovaním o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, tak aj o trovách odvolacích a dovolacích, bude možné

rozhodnúť až v rozhodnutí, ktorým sa konanie o celej žalobe skončí, t.j. v tomto konkrétnom prípade v konečnom rozhodnutí o nároku vylúčenom na samostatné konanie.

51. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).